

Reforma společné rybářské politiky – regionalizace

Proč potřebujeme regionalizaci?

Účel regionalizace je dvojitý – přechod od mikrořízení na úrovni Unie a zajištění toho, aby se pravidla přizpůsobila specifčnosti jednotlivých rybolovných a mořských oblastí („regionů“). Regionalizace může navázat na stávající spolupráci mezi členskými státy, jako je např. BaltFish nebo Scheveningen Group. I když nebyly formálně schváleny, staly se z nich velmi účinné mechanismy spolupráce mezi členskými státy. V oblastech jiných moří je třeba spolupráci mezi členskými státy věnovat větší úsilí, ale již existují pozitivní příklady, jako je např. spolupráce mezi Francií a Španělskem, pokud jde o sardel obecnou v Biskajském zálivu.

Jak vypadá právní a procedurální rámec pro přístup založený na oblastech jednotlivých moří navržený Komisí?

Příklad 1: Dlouhodobé plány řízení

Na návrh Komise by Evropský parlament a Rada rozhodovaly o dlouhodobém plánu pro štikozubce obecného, krevety a tresku obecnou („plán“). Tento plán by stanovil cíle, tj. dosažení maximálního udržitelného výnosu, nižší úmrtnosti ryb nebo vyšší biomasy, a jejich časový rámec. Plán by mohl předepisovat selektivní lovná zařízení a opatření pro zamezení výmětů. Plán by rovněž obsahoval článek o flexibilitě, aby se rychle mohlo přihlížet k novým vědeckým poznatkům. Aby se zajistily pro všechny rybáře rovné podmínky, budou se cíle, jichž má být dosaženo, ve všech členských státech lovicích populace zahrnuté do plánu, uplatňovat jednotně.

Prostřednictvím plánu by zákonodárci EU zmocnili členské státy, aby stanovily vnitrostátní opatření, a uvedly tak plán do praxe. Při vytváření těchto konkrétních vnitrostátních opatření, díky nimž se populace mohou nejlépe řídit a kterými se dá dosáhnout cíle plánu, by se v rámci přístupu založeného na oblastech jednotlivých moří setkávaly členské státy lovicí tyto populace s rybáři, zúčastněnými subjekty a poradními sbory. Rybáři a další zúčastněné subjekty by navrhli konkrétní lovná zařízení, oblasti zákazu rybolovu nebo sezónní zákazy rybolovu, kontrolní opatření, opatření týkající se rybářských plavidel nebo jakákoli další opatření, u nichž se domnívají, že přinesou nejlepší výsledky pro jejich konkrétní rybolovné oblasti. Rovněž by mohli navrhnout opatření k zavedení zákazu výmětů.

Základem přístupu založeného na oblastech jednotlivých moří je, že by členské státy provádějící plán mohly zavést systém spolupráce, setkávat se v regionu, vyměňovat si opatření, schvalovat společná opatření a následně tato opatření zakotvit ve vnitrostátních právních předpisech. Tato opatření by byla stejná ve všech členských státech, které plán provádějí. Je třeba zdůraznit, že členské státy musí spolupracovat a na opatřeních se dohodnout. Pokud toho nebudou schopny, stanovila by potřebná opatření pro zachování zdrojů Komise aktem v přenesené pravomoci, případně Evropský parlament a Rada postupem spolurozhodování.

Příklad 2: Rámcová technická opatření

Totéž by platilo pro technická opatření. Na návrh Komise by zákonodárci EU přijali rámcové nařízení s rozsáhlejšími technickými opatřeními navrženými Komisí. Toto rámcové nařízení by se zaměřilo na klíčové rybí populace v dané rybolovné oblasti, např. humra v Irském moří, štikozubce obecného a tresku obecnou v Atlantiku či jazyka obecného a platýse evropského v Lamanšském průlivu. Nařízení by pro tyto klíčové populace definovalo základní normy týkající se selektivity lovných zařízení, síly vlákna a kapes, jakož i základní normy týkající se minimální velikosti populací lovených ke komerčním účelům. Bylo by méně podrobné než stávající nařízení o technických opatřeních.

V rámci přístupu založeného na oblastech jednotlivých moří by se členské státy setkávaly s rybáři, zúčastněnými subjekty a poradními sbory a společně by navrhovali konkrétní vnitrostátní technická opatření, pomocí nichž by se populace mohly nejlépe zachovat na udržitelné úrovni a která by byla příznivá pro mořské prostředí. Zúčastněné strany by mohly navrhnout alternativní lovná zařízení, jimiž lze dosahovat v selektivě rovnocenných výsledků jako u základních norem v rámcovém nařízení, a další technická opatření, u nichž se domnívají, že přinesou pro jejich konkrétní rybolovnou oblast co nejlepší výsledky. Základní myšlenkou tohoto přístupu je opět to, že se členské státy setkávají v regionu, vyměňují si názory a schvalují společně opatření, která pak přijímají do svých vnitrostátních předpisů. Tato opatření by byla stejná ve všech členských státech, které plán provádějí.

V obou uvedených případech, jak u dlouhodobých plánů, tak u rámcových technických opatření, by měly zúčastněným stranám při vypracovávání technických opatření, jako jsou např. zvýšená velikostní selektivita u vlečných sítí nebo nové způsoby rybolovu, pomoci výzkumné ústavy v členských státech. V členských státech již existují pozitivní příklady. Abychom jmenovali jen některé – jde např. o selektivní rybolov vlečnými sítěmi v Kattegatu (tzv. Seltra), selektivnější odlov platýze vlečnými sítěmi z 50% projektu ve Spojeném království, či komisi pro humry ve Francii. Tímto způsobem by mohla regionalizace zlepšit spolupráci mezi výzkumnými ústavami a odvětvím rybolovu.

Zásadním prvkem regionalizace je, aby odvětví neslo odpovědnost za řízení rybolovu. Organizace producentů (OP) nebo jiná sdružení rybářů by mohly řídit využívání kvót svých členů a vypracovat plán uvádění produktů na trh. Tím selepší plánování a posílí postavení vůči velkoobchodu, takže bude možno dosáhnout lepších cen produktů. Proaktivní roli odvětví rybolovu by se podpořilo zapojení, odpovědnost a dodržování předpisů.

Poradní sbory by mohly dále rozvíjet svoji úlohu a podpořit výzkumné ústavy při prosazování rozhodnutí týkajících se řízení rybolovu.

Snaží se Komise získat více pravomocí?

Ne. Fungovala by pouze jako poslední instance, aby se zamezilo riziku mezer v právních předpisech, neboť to by mělo nepříznivé účinky na zachování rybolovných zdrojů a na bezpečnost podnikání. Cílem regionalizace je, aby se členské státy dohodly na stejných opatřeních. Je však zapotřebí řešit situace, kdy dotyčný členský stát nejedná vůbec nebo jedná opožděně. V takových případech by Evropský parlament a Rada jako poslední prostředek zmocnily Komisi k přijetí aktů v přenesené pravomoci, pokud jde o daná konkrétní opatření v oblasti rybolovu. Přenesení pravomoci na Komisi je omezeno na takové druhy opatření, k jejichž přijetí byly členské státy zmocněny na vnitrostátní úrovni a která sledují stejný účel a cíle pro všechny členské státy. Opatření Komise by mohla vstoupit v platnost, pouze pokud by Evropský parlament ani Rada nevyjádřily námitky, a přenesení pravomoci by mohlo být Evropským parlamentem nebo Radou kdykoliv odvoláno. Totéž by se stalo v případě, kdy se na základě vědeckých poznatků prokáže, že opatření, na nichž se členské státy dohodly, nepovedou k dosažení cílů zachování rybolovných zdrojů, které jsou stanoveny v právu Unie. Alternativou by bylo spolurozhodování Evropského parlamentu a Rady.

Jaký je dopad na kontrolu a provádění?

Nařízení Unie budou nadále platit pro všechna pravidla provádějící rybolov ve vodách Unie. Kromě toho by pravidla přijatá členskými státy v rámci přístupu založeného na oblastech jednotlivých moří zůstala v rámci regionalizace stejná, s jediným rozdílem, že namísto právních předpisů EU by šlo o právní předpisy vnitrostátní. Tyto právní předpisy by byly

oznamovány členskými státy, Evropské agentuře pro kontrolu rybolovu i Komisi, takže by mohly být kontrolovány inspektory členských států jednotným způsobem zaručujícím všem rovné podmínky.

Jaké budou správní náklady regionalizace?

Zkušenosti z oblasti Baltského a Severního moře ukazují, že spolupráce na regionální úrovni by měla být proveditelná se stejnou úrovní zdrojů. Čím více se odvětví a zúčastněné strany zapojí do vytváření opatření, tím více budou tato opatření dodržována. V důsledku omezení mikrořízení na úrovni EU by se výrazně snížila i pracovní zátěž související s diskuzemi, jednáními a kontrolami velmi komplikovaného „mikrořízení z Bruselu“. To vše by mělo náklady pro vnitrostátní správní orgány snížit.